

КУДА ИДЕ ШКОЛА...

Куда иде школа, основна, средња и висока, јесте круцијално питање са два значења: упитно и футуролошко. Прво, очекујемо одговор: шта се у школству збива а шта се не збива а требало би да се збива. Друго, нужно је да доказујемо па и покажемо шта се, према закономерностима у образовању, може, чак и мора дешавати већ сада и, свакако, у надолазећем времену.

Куда иде школа, очито није ни мало једноставан, већ осетљив, сложен и тежак, чак смео и ризикант задатак. UNESCO са свог научног скупа у Румунији већ 1983. године шаље нам поруку: “Образовање је сложен феномен јер не владамо ни интелектуално ни морално његовом садашњом прихваћеном филозофијом и методологијом како бисмо се супротставили и решавали проблеме који прете нашој будућности”¹. UNESCO нас упозорава и на то да ни једна реформа није успела ако иде од центра, са врха државе према школи, већ само она која креће од школе према образовном систему. Значи, реформа школа не припада само политичком и просветном естаблишменту нити ad hoc формираним некаквим гремијумима, већ општенационалном освештавању, буђењу, прихватању, ангажовању. У тим и таквим процесима, можемо остварити *ренесансу школства* која ће одређивати нашу будућност и на домаћим и на међународним просторима. То нису илузије, најмање просветитељска опсесија и педагошки романтични занос, већ императив времена.

Школство постаје водећи развојни ресурс, јер се природна добра и сви други ресурси геометријском прогресијом исцрпљују. Они ученици и студенти који сада седају у школске клупе решаваће грандиозне задатке, на њих ће “лећи” одговорност за судбину земље, за прогрес друштва, његово успешно кретање напред, што тражи висок интелектуални и физички развој личности који је остварив само у школама високог рејтинга.

Већ садашња наша школа може и *више и боље*, а њеним педагошким, посебно дидактичким и технолошким иновацијама могуће је од ње направити на европском плану *престижну школу*.

Како?

Реструктурирацијом школе. Сваки постојећи елемент садашње школе нужно је подвргнути преиспитивању. Што издржи рационалну и објективну критику уграђивати поново у истој или измењеној функцији у нову структуру, а оне елементе који су пасивни, недовољно ефикасни и паразитски, активирати или одстрањивати и замењивати новим. Све то остварити у еволутивним процесима, без брзоплетих решења, стресова и узбурканости.

То подразумева:

- препород структуре и организације школе;
- велике адаптације наставних планова и програма (знањем решавати проблеме и пројектовати развој);
- примену знања;
- прелаз од екстензивног ка интензивном школовању...

У тим процесима наставник и ученик/студент су субјекти промена и те им функције нико не може одузимати, напротив, њих треба фокусирати. *Промене у школи* ће, дакле, бити предмет наше расправе.

¹ *Interdisciplinarity in Higher Education*, UNESCO, SEPES, Bucharest, 1983, str. 12.